

A szakdolgozat formai és tartalmi követelményei

1. A szakdolgozat készítésének célja és terjedelme

A Miskolci Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Hallgatói követelményrendszer szakdolgozatkészítési szabályzata 3. § 1-2., 6-11. pontjával összhangban:

„(1) A szakdolgozat olyan írásbeli dolgozat, amely a szak, szakirány diszciplínáihoz kapcsolódó elméleti-általános témakört feldolgozó, vagy a szakmai gyakorlathoz kapcsolódó, gyakorlati témát elemző önálló munka.

(2) A szakdolgozat a szakirodalomban való jártasságon túlmenően azt is tanúsítja, hogy a hallgató képes a szakirodalom feldolgozásával ismereteit önállóan alkalmazni, önálló következtetéseket, javaslatokat megfogalmazni.”

(6) Tanárképzésben a szakdolgozat minimális terjedelme 60000 karakter (30 oldal) (mellékletek, mottó, köszönetnyilvánítás nélkül).

(7) Szakirányú továbbképzésben a szakdolgozat minimális terjedelme 60000 karakter (30 oldal) (mellékletek, mottó, köszönetnyilvánítás nélkül).

(8) A szakdolgozat a záróvizsga kritérium-követelménye, megvédése a záróvizsga része.

(9) Az osztatlan szakpáros képzésben csak 1 szakdolgozatot kell benyújtani és a záróvizsga részeként megvédeni. A szakdolgozatnak két összetevője van, a portfólió és a tanulmányi komponens, amelynek a tartalma és terjedelme megegyezik a tanári mesterképzésre beadandó szakdolgozat tartalmával és terjedelmével.

(10) A 2017 szeptemberétől induló új típusú tanári mesterképzésben

b) portfóliót és szakdolgozatot is kell készítenie az alábbi mintatanterv szerint tanulóknak:

- 3. számú mintatanterv szerinti (főiskolai, egyetemi, MA szintű közismereti, szakmatanári végzettséggel rendelkező 4 féléves) képzésben részt vevőknek,
- 4-5. számú mintatanterv szerinti (tanítói végzettséggel rendelkező 4 vagy 5 féléves) képzésben részt vevőknek,
- 6. számú mintatanterv szerinti (szakoktató alapképzés után 4 féléves) képzésben részt vevőknek.

(11) A 2022 szeptemberétől indított új típusú tanári mesterképzésben

a) portfóliót és szakdolgozatot is kell készítenie az alábbi mintatanterv szerint tanulóknak:

- 3.a és b számú mintatanterv szerinti (főiskolai, egyetemi MA szintű közismereti, szakmatanári végzettséggel rendelkező, vagy földrajztanári képzésben természettudomány-környezettan szakos tanári előképzés esetén 4 féléves) képzésben részt vevőknek, zárószigorlati tétel van
- 4. számú mintatanterv szerinti (tanítói végzettséggel rendelkező 4 féléves) képzésben részt vevőknek, zárószigorlati tétel van

- 5. számú mintatanterv szerinti (4 féléves) képzésben részt vevőknek.

12. A 2023 szeptemberétől indított rövid ciklusú tanár mesterképzésben

b) portfóliót és szakdolgozatot is kell készítenie, továbbá zárószigorlati tételük is van az alábbi mintatanterv szerint tanulóknak:

- MESTAL100-20 mintatanterv szerinti tanárképzésben részt vevőknek.
- MESTAL90-30 mintatanterv szerinti tanárképzésben részt vevőknek.
- MESTAL80-10 mintatanterv szerinti tanárképzésben részt vevőknek.

d) Portfóliót és szakdolgozatot is kell készíteni, de zárószigorlati tételt nem kell húzni az alábbi mintatanterv szerint tanulóknak:

- MESTAL70-20 mintatanterv szerinti tanárképzésben részt vevőknek.

2. A szakdolgozat készítésének menete

A Miskolci Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Hallgatói követelményrendszer szakdolgozatkészítési szabályzata 4. § 1-9. pontja szerint:

„(1) A szakdolgozat témájának kiválasztására, kutatással való megalapozására, a szakirodalom tanulmányozására és a szakdolgozat megírására minimum két félév áll a hallgató rendelkezésére.

(2) Az Intézetek a kari honlapon, valamint az intézeti hirdetőn: a Tanárképző Intézet honlapján közzéteszik az aktualizált, konzulens oktatókhoz rendelt szakdolgozati témajavaslatukat. Határidő: szeptember 30. Felelős: Intézetigazgatók.

(3) A társadalomtudományi szakokon a hallgatóknak lehetőségük van a szakmai gyakorlathoz kapcsolódva, annak tapasztalatai alapján a szakvezető intézet által meghirdetett szakdolgozati témajavaslatokból választani szakdolgozati témát.

(4) Az Intézetek által előre megadottaktól eltérő témát akkor választhat a hallgató, ha azt az intézetigazgató engedélyezi, és a konzulens elvállalja.

(5) A téma leadása, a „Szakdolgozati feladatkiírás” (1. sz. melléklet) kitöltése után, nyomtatott formában, aláírással ellátva történik. Határidő: október 15. Felelős: hallgató. Ezt a dokumentumot a tanári MA és az osztatlan tanárképzésben részt vevő hallgató köteles mind a Tanárképző Intézetbe, mind a szakdolgozat diszciplínájának megfelelő intézetbe leadni.

(6) A konzulens a hallgató kéri fel. Külső konzulens a témában jártas, más felsőoktatási intézményben oktató, illetve a Magyar Tudományos Akadémia illetékes intézményében kutató szakember is lehet. A szakmai gyakorlathoz kapcsolódó, gyakorlati témát elemző szakdolgozat konzulense kivételes esetben, intézetigazgatói engedéllyel a témában jártas, felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember is lehet.

(7) Szakdolgozati konzultációk a konzulensekkel való megegyezés, időbeosztás alapján történnek. A konzulensek a „Konzultációs lapon” (2. sz. melléklet) jegyzik a konzultációk

utolsó félévi időpontját. A hallgató kidolgozza a szakdolgozat részletes vázlatát, szakirodalmat, adatokat gyűjt, ezeket feldolgozza.

(8) A „Konzultációs lapon” a szakdolgozat beadása előtt a konzulens aláírásával igazolja, hogy a hallgató a szakdolgozat elkészítése során rendszeresen konzultált vele, és amennyiben megfelelő szakmai színvonalúnak ítéli a dolgot, ezt a megfelelő rubrikában aláírásával jelzi. Ennek akadályba ütközése esetén, amennyiben a hallgató a konzulenssel előzetesen egyezett, úgy a konzultációs lapot utólagosan is aláírhatja a konzulens.

A nem beadhatónak ítélt dolgozat bírálatra nem adható ki, módosítás után benyújtására csak a következő záróvizsga időszakban van lehetőség.

(9) A szakdolgozat leadása az intézeti adminisztrációkra. Határidő: Tanulmányi Bizottság által meghatározott időpontban. Felelős: a hallgató.”

3. A szakdolgozat felépítése

A Miskolci Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Hallgatói követelményrendszer szakdolgozatkészítési szabályzata 5.§ 1-12. pontjával összhangban:

1. A szakdolgozat 1. oldala a „**Szakdolgozat feladatkiírás**” lap, amelyet a konzulenssel kell aláírni.
2. A szakdolgozat 2. oldala a „**Konzultációs lap**”, amelyen fel kell tüntetni a konzulenssel előzetesen egyezettett számú konzultációk időpontját, és alá kell írni a konzulenssel. Akadályoztatás esetén, a konzulenssel előzetesen egyeztetve, ez a dokumentum a dolgozat bekötése után is aláírható.
3. A szakdolgozat 3. oldala az „**Eredetiségi Nyilatkozat**”, amelynek aláírásával a hallgató igazolja, hogy a dolgozat saját munkájának eredménye és nem plágium.
4. A **belső címlapon** szerepeljen a szakdolgozat címe, a hallgató neve, a szakja, e-mailcíme, valamint a konzulens neve, beosztása, intézete, a szakdolgozat helye (Miskolc) és benyújtásának éve.
5. A **tartalomjegyzékben** a fejezeteket (1., 2.), alfejezeteket (1.1., 2.1.) meg kell számozni, címüket és az oldalszámukat is fel kell tüntetni.
6. A dolgozatba esetlegesen beillesztett **mottót, köszönetnyilvánítást** a bevezetés előtt kell elhelyezni, ezek terjedelme nem számít bele a főszövegbe.
7. A **Bevezetés** (terjedelme kb. 2-3 oldal) tartalmazza a dolgozat témakörének kifejtését, a témaválasztás indoklását, az elméleti és gyakorlati kérdések, problémák felvázolását, az alkalmazott kutatási módszerek, eszközök, valamint a tartalmi rész felépítésének bemutatását
8. A **szakdolgozat fő része** a téma fejezetekre bontott kifejtése, amely személyes állásfoglalást is tartalmaz. Tagolása:

- a) **Szakirodalmi összefoglaló** magában foglalja a téma tárgyalásához kapcsolódóan, a szakirodalom alapján a főbb fogalmak, elméleti modellek, empirikus vizsgálati eredmények bemutatását. Célja annak igazolása, hogy a szerző ismeri és szintetizálni

tudja a témához kötődő szakirodalmat. A különböző megközelítések felvázolása mellett tartalmazza a szakdolgozat írójának személyes álláspontját és kritikai értékelését is.

- b) **Saját kutatási eredmények bemutatása:** a szakirodalomra támaszkodva a hallgató saját megállapításai a témával kapcsolatban. A Tanárképző Intézet követelményrendszere szerint:

A dolgozat 50-60%-ának a szakirodalom tanulmányozására kell épülnie. Legalább 10 releváns szakirodalmat kötelező felhasználni a dolgozat megírásához. A fő részben összefüggően (nem vázlatosan, nem felsorolásszerűen) kell megfogalmazni a mondanivalót. Az egyes szövegrészek folyamatosan kapcsolódnak egymáshoz, ne legyen köztük hosszabb (pl. több soros, fél oldalt kitevő) üres helyek.

Ha empirikus kutatást is tartalmaz a dolgozat, akkor szükséges a kutatás főbb elemeit is bemutatni:

a kutatás elméleti hátterének, céljának, típusának, tárgyának felvázolása

a kutatási probléma körülírása

a hipotézisek, feltevések kifejtése

a minta jellemzőinek részletezése

a kutatási módszerek, eszközök, a kutatás menetének ismertetése

a kutatási eredmények bemutatása, elemzése és összevetése a hipotézisekkel

(vö. Falus Iván (szerk.) (é.n.): Bevezetés a pedagógia kutatás módszereibe.

<https://docplayer.hu/5665571-Bevezetes-a-pedagogiai-kutatas-modszereibe.html>)

9. Az **Összefoglalás** (terjedelme 3-10 oldal) az eredmények összegzését, a felvetett kérdésekre, problémákra adott válaszok rendszerezését, a téma további vizsgálatának lehetőségeit tartalmazza.

10. Az **Irodalomjegyzékben** fel kell tüntetni minden könyvet, folyóiratot, szakdolgozatot, kéziratot, internetes és egyéb irodalmat, amelyeket a hallgató a szakdolgozat szövegének megírásához, valamint a szövegközi ábrák, táblázatok, statisztikai adatok és a mellékletek elkészítéséhez felhasznált. Internetes forrás esetén a letöltés dátumát is meg kell jelölni.

11. Az **Idegen nyelvű összefoglaló** (terjedelme 1-2 oldal) bármely élő idegen nyelven készülhet.

12. A **Mellékletekhez, Függelékhez** azon ábrák, táblázatok, illusztrációk, kérdőív, interjúvázlat, számítások stb. tartoznak, amelyek a dolgozat megértéséhez szükségesek, de formájuk és/vagy terjedelmük miatt elhelyezésük a mellékletben indokolt. A mellékletekre, függelékekre, jegyzetapparátusra, bibliográfiára vonatkozóan terjedelmi megkötés nincs.

4. A szakdolgozat tartalmi követelményei

A Miskolci Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Hallgatói követelményrendszer szakdolgozatkészítési szabályzata 3.§ 6. pontjával összhangban:

A tanárképzésben résztvevő hallgatók szakdolgozatának szaktárgyi és pedagógiai vonatkozású részeket is tartalmaznia kell.

„(6)

- a) ... Ennek tipikus – de nem kizárólagos – megvalósulási formája, ha a dolgozat a szaktárgy egy részterületét dolgozza fel, és e részterület tanításának kérdéseire is kapcsolódik.

- b) Az angol vagy német szakon beadott szakedolgozatokat angol vagy német nyelven kell megírni.
- c) A hallgató választhat, hogy a szakképzettségért felelős intézetből vagy a Tanárképző Intézetből kér fel konzulens. Amennyiben a konzulens a szaktárgy valamely részterületének oktatója, az opponens a pedagógia, a pszichológia vagy a szakmódszertan (tantárgy-pedagógia) oktatói közül kerülhet ki, és fordítva.”

5. A szakedolgozat formai követelményei

A Miskolci Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Hallgatói követelményrendszer szakedolgozatkészítési szabályzata 6.§ 1-4. pontjaival összhangban:

(1)

- a) A szakedolgozatot szövegszerkesztővel kell készíteni, A/4-es fehér papírra.
- b) Times New Roman betűtípus.
- c) A szöveg 12-es, a lábjegyzet 10-es betűméretű.
- d) Másfeles sortávolság. Baloldalon 3 cm-es margó, a többi 2,5 cm.
- e) A fejezetek címe középre, a többi cím a baloldalra kerüljön.
- f) Minden egyes fejezet új oldalon kezdődjön. A fejezetek, alfejezetek stb. élesen különüljenek el a szövegrésztől.

A cím **16-os** félkövér betű, a fejezetcímek **14-es** félkövér betű, az alfejezetek **12-es** félkövér betűméretű legyen, előttük és utánuk egy-egy sor maradjon üresen.

- g) A szakedolgozatban a hivatkozás formáját a szakra, tudományterületre irányadó elvek szerint kell alkalmazni. Ha a Tanárképző Intézetből kerül ki a konzulens, akkor APA stílusban kell hivatkozni, és szövegekőzi hivatkozást kell alkalmazni.

(2) A szemléltetés formai követelményei

A dolgozat szöveges része képletekkel, grafikonokkal, ábrákkal, táblázatokkal, esetleg térképekkel, színes képekkel tehető szemléletessé és igényesebbé. Ezek nagysága lehetőleg ne haladja meg az A/4-es lap felét, háromnegyedét. Egész, vagy többoldalas szemléltetéseket, táblázatokat a mellékletben kell elhelyezni.

- a) A képleteket a margótól 3 cm-re célszerű elhelyezni, amelyeket (ha több van belőle) számozni kell a sor végén kerek zárójelek között. A képlet elemeit jelmagyarázattal kell ellátni.
- b) Az ábrákat arányosan a lap közepén kell elhelyezni. Alul sorszámmal, címmel és hivatkozással (forrás!) kell ellátni.
- c) A táblázatokat a bal felső sarokban kell sorszámozni. A táblázat felett, középen cím, esetleg mértékegység. A táblázat alatt hivatkozás (forrás!).

(3) A szakirodalmi hivatkozás és az irodalomjegyzék formai követelményei

A szakirodalmi hivatkozás és az irodalomjegyzék formai követelményeit az egyes szakok, saját tudományterületük elfogadott normái alapján maguk határozzák meg. E követelmények az egyes szakokat gondozó intézetek honlapján érhetők el.

A Tanárképző Intézetnél írt dolgozatban szöveg közben, APA stílus szerint kell hivatkozni. A felhasznált irodalom jegyzékében szereplő valamennyi irodalomra hivatkozni kell a szövegben. Szó szerinti idézeteknél az oldalszámot is meg kell jelölni.

Az irodalomjegyzékben fel kell tüntetni a szerző nevét, a mű címét, a kiadó nevét, a kiadás helyét, évét, (folyóirat számát); ha releváns, az oldalszámot. Internetes forrásnál a letöltés dátumát is.

(4) A szakdolgozat külső megjelenésének formai követelményei

a) A szakdolgozatot két nyomtatott példányban kell benyújtani a feladatot kiíró intézetbe, ill. a Tanárképző Intézet által megadott címre e-mailben WORD formátumban és PDF-ben is el kell küldeni. Egy nyomtatott példányt a védés után visszakup a hallgató. A hallgatónak kötelező feltölteni a szakdolgozatot az egyetem adatbázisába is, a <http://midra.uni-miskolc.hu> tárhelyre.

b) A nyomtatott példányt fekete színű kemény kötésbe kell bekötöni. Spirálfűzés vagy szorítófűzés nem alkalmazható. A fekete kötésen közepén a „SZAKDOLGOZAT” felirat, alatta a Miskolci Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar címere, jobb oldalt alul a szerző neve, alatta a benyújtás éve.

6. A szakdolgozat védésének előkészítése, menete

A Miskolci Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar Hallgatói követelményrendszer szakdolgozatkészítési szabályzata 7.§ 1-6. pontja alapján

„1) A szakdolgozatot **két bíráló** minősíti írásban, a szakdolgozati bírálati lapon (4. a. és 4.b sz. melléklet). Az egyik bíráló a konzulens. Opponens az intézetigazgatók által felkért, a témában jártas, tudományos fokozattal rendelkező személy lehet.

(2) Amennyiben a szakdolgozatot az opponens **elégtelennek minősítette**, nem javasolja elfogadásra, úgy azt újabb bírálatra ki kell adni. Nem bocsátható záróvizsgára az a hallgató, akinek szakdolgozatát mindkét bíráló elutasította. Ebben az esetben újabb dolgozat csak a következő záróvizsga időszakra nyújtható be.

(3) A szakdolgozat **elégtelennel való minősítését vonja maga után**, ha:

- a) A dolgozat idegen műből építkezik, szó szerinti formában, a forrás megjelölése nélkül (plágium).
- b) Jogszályt sértő adatokat, információkat tartalmaz.

A szakdolgozat **elégtelennel való minősítését vonhatja maga után**, ha:

- a) A dolgozat nem felel meg az előbbieken tárgyalt formai és tartalmi követelményeknek.
- b) Alapvető tárgyi tévedéseket tartalmaz.
- c) Megértést veszélyeztető helyesírási, nyelvtani, stilisztikai és szerkesztési hibákat tartalmaz.

(5) A védés előtt **minimum 5 munkanappal** a bírálók véleményét és kérdéseit a hallgatók online formában, az intézeti adminisztráción keresztül kapják meg.

(6) A szakdolgozat megvédése a záróvizsga része. A védés két részből áll.

- a) A hallgató indokolja témaválasztását és felvázolja a dolgozat címében is megjelenő probléma-felvetést, majd ismerteti kutatási eredményeit, a szakdolgozat rövid, tézisszerű megállapításait.

- b) Válaszol a bírálók által felvetett problémákra, valamint a záróvizsga bizottság kérdéseire.
- c) Védés után a szakdolgozat egy példányát az intézet őrzi. Szakdolgozatot hallgató nem kölcsönözhet, csak helyben tanulmányozhat.”

Miskolc, 2024. 09. 24.

Összeállította: Kovácsné dr. Duró Andrea
egyetemi docens